

OSD 27/16

ORZECZENIE
OKRĘGOWEGO SĄDU DYSCYPLINARNEGO
OKRĘGOWEJ IZBY RADCÓW PRAWNYCH

z dnia 23 maja 2016 roku

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych
w składzie:

Przewodniczący: r. pr. Waldemar Lewandowski
Sędziowie: r. pr. Tomasz Fox (sprawozdawca)
r. pr. Robert Staszewski

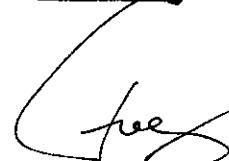
Protokolant: apl. radc. Malwina Dubas

przy udziale Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego r.pr. Sylwia Wiązowska-Grehl,

w sprawie rozpoznawanej z urzędu dotyczącej radcy prawnego [REDAKTOWANE] w kwestii nieuiszczenia składek członkowskich na rzecz OIRP [REDAKTOWANE], tj. niedokonania obowiązku wynikającego z art. 66 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego z dnia 22 listopada 2014 roku.

ORZEKL

1. uznać radcę prawnego [REDAKTOWANE] winną nieopłacania należnych składek członkowskich na rzecz OIRP [REDAKTOWANE] na łączną kwotę 5419,00 zł (słownie: pięć tysięcy czterysta dziewiętnaście złotych i zero groszy) na dzień 29 lutego 2016 r., tj. popełnienia przewinienia dyscyplinarnego polegającego na naruszeniu postanowienia art. 66 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego z dnia 22 listopada 2014 roku i za to orzeka karę stosownie do treści art. 65 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o radcach prawnych (t.j.: z dnia 1 lutego 2016 roku, Dz. U. z 2016 poz. 233) zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego na okres 1 roku licząc od dnia prawomocności niniejszego orzeczenia oraz na zasadzie art. 65 ust. 2b ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o radcach prawnych orzeka karę zakazu wykonywania patronatu na okres lat 2 od dnia prawomocności niniejszego orzeczenia.
2. na podstawie art. 70⁶ ust. 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o radcach prawnych kosztami postępowania w kwocie 928,80 zł (słownie: dziewięćset dwadzieścia osiem złotych i zero groszy) obciążyć obwinioną radcę prawnego [REDAKTOWANE].

Sygn. akt OSD 27/16

UZASADNIENIE

W dniu 26.01.2016 r. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych [REDAKTOWANE] S. [REDAKTOWANE] W [REDAKTOWANE] na skutek zawiadomienia Dziekana Okręgowej Izby Radców Prawnych [REDAKTOWANE] wszczęła dochodzenie w sprawie nieterminowego opłacania składek samorządowych przez radcę prawnego [REDAKTOWANE] w okresie od września 2009 r. do listopada 2015 r., co skutkowało powstaniem zaległości na łączną kwotę 5419,00 zł (słownie: pięć tysięcy czterysta dziewiętnaście złotych) według stanu na dzień 29.02.2016 r.

Dnia 4.03.2016 r. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych [REDAKTOWANE] wydał postanowienie o przedstawieniu radcy prawnemu [REDAKTOWANE] zarzutów nie uiszczania składek samorządowych w okresie od września 2009 r. do listopada 2015 r., tj. popełnienia przewinienia dyscyplinarnego polegającego na naruszeniu postanowień §1 uchwały Nr 7/VIII/2010 KRRP w sprawie wysokości składki członkowskiej i składki ubezpieczeniowej, zasad ich uiszczania i podziału oraz funduszy celowych KRRP, § 15 załącznika do uchwały nr 65/VII/2009 KRRP w sprawie Regulaminu działalności finansowej samorządu radców prawnych oraz pkt 14 załącznika do uchwały nr 56/V/2000 KRRP w sprawie regulaminu gospodarki finansowej samorządu radców prawnych w związku z art. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego w związku z art. 61 ust 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego i art. 66 KERP w brzmieniu obowiązującym od 1 lipca 2015 r. w związku z art. 12 Kodeksu karnego w związku z art. 74¹ pkt 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych.

W dniu 4.03.2016 r. odbyło się przesłuchanie radcy prawnego [REDAKTOWANE] w charakterze obwinionego w sprawie. Obwiniona w toku przesłuchania, przyznała się do popełnienia zarzucanych jej przewinień dyscyplinarnych. Ponadto oświadczyła, iż nieuiszczanie przez nią składek spowodowane było brakiem płatności wynagrodzenia ze strony pracodawcy od 2011 r., a po przejściu na emeryturę w październiku 2014 r., niskim świadczeniem emerytalnym oraz złym stanem zdrowia. W toku składania wyjaśnień obwiniona oświadczyła: „(...) nie zgłosiłam tego faktu (przejścia na emeryturę – przyp. aut.), gdyż mój stan zdrowia na to nie pozwalał. (...)Wysokość emerytury (800zł) nie pozwala mi na pokrycie bieżących kosztów życia, dlatego też dorywczo pracuję. (...) Nie zdawałam sobie sprawy, że będąc na emeryturze, po zgłoszeniu tego faktu do Izby, nie mogę wykonywać czynnie zawodu. Uważam, iż przynależność do samorządu radcowskiego, to „uszcześliwianie” kogoś na siłę. Uważam, że w zamian za ta składkę, samorząd radców niewiele daje.(...)”(k.18-19 akt sprawy).

W dniu 12.04.2016 r., Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych [REDAKTURA] zgodnie z art. 68¹ ust 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (t.j.: Dz.U. z 2016 r. poz. 233 ze zm.) złożył wniosek o ukaranie radcy prawnego [REDAKTURA] [REDAKTURA] za to, że będąc wpisana na listę radców prawnych prowadzoną przez Okręgową Izbę Radców Prawnych [REDAKTURA], w okresie od września 2009 r. do listopada 2015 r. nie uiszczała w całości należnych składek członkowskich, tj. za popełnienie przewinienia dyscyplinarnego polegającego na naruszeniu postanowień §1 uchwały Nr 7/VIII/2010 KRRP w sprawie wysokości składki członkowskiej i składki ubezpieczeniowej, zasad ich uiszczania i podziału oraz funduszy celowych KRRP, § 15 załącznika do uchwały nr 65/VII/2009 KRRP w sprawie Regulaminu działalności finansowej samorządu radców prawnych oraz pkt 14 załącznika do uchwały nr 56/V/2000 KRRP w sprawie regulaminu gospodarki finansowej samorządu radców prawnych w związku z art. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego .

Na posiedzeniu Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego [REDAKTURA] w dniu 23.05.2016 roku w niniejszej sprawie Sąd, uprzedził zgodnie z art. 74¹ pkt 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (t.j.: Dz.U. z 2016 r. poz. 233 ze zm.) w związku z art. 399 Kodeksu postępowania karnego, iż zamierza zmienić kwalifikację prawną zarzucanego czynu.

Ponadto na posiedzeniu w dniu 23.05.2016 r. Okręgowy Sąd Dyscyplinarny [REDAKTURA] dopuścił dowody:

- z zestawienia historii wpłat obwinionej za lata 2009 – 2015 (k. 1 – 10),
- postanowienia o wszczęciu dochodzenia z dnia 26.01.2016r. (k. 11 – 12),
- postanowienia o przedstawieniu zarzutów z dnia 4.03.2016r., sygn.. RD 177/15, k. 16 – 17,
- protokołu przesłuchania obwinionej z dnia. 4.03.2016r. (k. 18 – 21),
- z wniosku o ukaranie z dnia 12.04.2016r. (k. 22 – 26).

Po przeprowadzeniu posiedzenia oraz wysłuchaniu stron, Okręgowy Sąd Dyscyplinarny zważył co następuje:

Należy uznać radcę prawnego [REDAKTURA] winną nieopłacania należnych składek członkowskich na rzecz OIRP [REDAKTURA] na łączną kwotę 5419,00 zł (słownie: pięć tysięcy czterysta dziewiętnaście złotych i zero groszy) na dzień 29 lutego 2016 r., tj. popełnienia przewinienia dyscyplinarnego polegającego na naruszeniu postanowienia art. 66 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego z dnia 22 listopada 2014 roku.

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż na podstawie art. 66 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, radca prawny zobowiązany jest do terminowej zapłaty składki członkowskiej oraz składki na ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej. Zgodnie natomiast z utrwalonym orzecznictwem, *radcą prawnym w rozumieniu przepisów ustawy o radcach prawnych jest osoba, która posiadając odpowiednie kwalifikacje zostanie wpisana na listę radców prawnych i złoży ślubowanie, chociażby zawodu radcy prawnego nie wykonywała. Status radcy prawnego wiąże się z uprawnieniem do wykonywania zawodu radcy prawnego, a nie jego faktycznym wykonywaniem i utrata tego statusu następuje z chwilą skreślenia z listy radców prawnych. Odmowa płacenia składek członkowskich, będąca obowiązkiem radcy prawnego uzasadnia odpowiedzialność dyscyplinarną radcy prawnego, jeżeli odmowa płacenia składek ma charakter zawiniony* (Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 lipca 1985 r. I PA 20/85). *Płacenie składek członkowskich na rzecz samorządu jest ustawowym obowiązkiem radcy prawnego wobec tego samorządu* (Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 1990 r., III PZP 2/90). *Radca prawny podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej za zawinione niepłacenie składek na rzecz samorządu radców prawnych* (Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 1990 r., III PZP 2/90).

Zgodnie z piśmiennictwem: „(...) Zgodnie z Orzeczeniem Wyższego Sądu Dyscyplinarnego z 11.10.2013 r. (WO-57/2013, niepubl.) wydanym na gruncie KERP z 10.11.2007 r., ale z całkowicie aktualną tezą: "Art. 46 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego nakłada na radcę prawnego obowiązek współdziałania z organami samorządu w sprawach związanych z jego funkcjonowaniem i zadaniami oraz w sprawach wykonywania zawodu i przestrzegania Kodeksu. Nie ulega wątpliwości, iż brak realizacji orzeczeń sądów dyscyplinarnych poprzez niezaplacenie orzeczonej kary pieniężnej i kosztów postępowań, do których prowadzenia samorząd jest zobowiązany przepisami ustawy, narusza ten obowiązek. Długi okres od zasądzenia wspomnianych należności, brak jakiegokolwiek wpłaty z tego tytułu oraz absolutna bierność obwinionego wpływają dodatkowo na surowość w ocenie jego zachowania.(...)"(Art. 66 KERP red. Scheffler 2016, wyd. wyd. 1/Korczak; Kodeks Etyki Radcy Prawnego. Komentarz red. dr Tomasz Scheffler 2016).

Zgodnie, natomiast z treścią § 4 ust. 2 w związku z 3 ust. 2 i 3 Uchwały nr 7/VIII/2010 Krajowej Izby Radców Prawnych z dnia 10.12.2010 r. w sprawie wysokości składki członkowskiej oraz składki ubezpieczeniowej, zasad ich uiszczania i podziału oraz Funduszy Celowych Krajowej Izby Radców Prawnych, radca prawny będący emerytem lub rencistą nabywa prawo do opłacania składki w niższej wysokości od miesiąca następującego po miesiącu, w którym zawiadomił Okręgową Izbę Radców Prawnych o uzyskaniu statusu oraz o fakcie wykonywania lub niewykonywania zawodu.

Obowiązek uiszczania składki członkowskiej oraz ubezpieczeniowej wygasa ostatniego dnia miesiąca, w którym ustała przynależność do samorządu zawodowego radców prawnych albo nastąpiło zdarzenie, które zgodnie z przepisami odrębnymi lub na mocy w/w uchwały powoduje zwolnienie z

obowiązku uiszczania składki. Z obowiązku uiszczania składki członkowskiej oraz składki ubezpieczeniowej na mocy uchwały zwolnieni są radcowie prawni, którzy ukończyli 75 rok życia i nie wykonują zawodu radcy prawnego oraz radcowie prawni niewykonyjący zawodu radcy prawnego zarejestrowani w urzędzie pracy jako bezrobotni.

W związku z przytoczonymi regulacjami, należy stwierdzić, iż w przedmiotowej sprawie nie można uwzględnić stanowiska obwinionej. („(...) nie zgłosiłam tego faktu (przejścia na emeryturę – przyp. aut.), gdyż mój stan zdrowia na to nie pozwalał. (...) Wysokość emerytury (800zł) nie pozwala mi na pokrycie bieżących kosztów życia, dlatego też dorywczo pracuję. (...) Nie zdawałam sobie sprawy, że będąc na emeryturze, po zgłoszeniu tego faktu do Izby, nie mogę wykonywać czynnie zawodu. Uważam, iż przynależność do samorządu radcowskiego, to „uszcześliwianie” kogoś na siłę. Uważam, że w zamian za ta składkę, samorząd radców niewiele daje.(...)”(k.18-19 akt sprawy).

Uiszczanie składek na rzecz samorządu zawodowego jest jednym z podstawowych obowiązków radcy prawnego. Obowiązek ten jest niezależny od faktycznego wykonywania zawodu lub udziału w spotkaniach czy zgromadzeniach Izby. Co więcej, okoliczności zwalniających z tego obowiązku jest niewiele, a okoliczności przytoczone przez obwinioną w jej wyjaśnieniach, mogłyby jedynie upoważnić ją do opłacania składki w obniżonej kwocie gdyby we właściwym czasie poinformowała Radę OIRP [REDAKTOWANE] o zmianie swojego statusu. Należy zwrócić uwagę, iż Obwiniona w toku przesłuchania, przyznała się do popełnienia zarzucanych jej przewinień dyscyplinarnych. W ocenie sądu, stanowisko obwinionego, mogłoby jedynie uzasadniać przekonanie o nabyciu uprawnień do opłacania składek w niższej wysokości, nie zaś o całkowitym zwolnieniu z ustawowego obowiązku. Obwiniona od ponad 6 lat nie uiszcza jednak, należności składkowych – nawet w kwotach odpowiadających obniżonej ich stawce.

Wskazać należy, że obwiniona sama przyznaje, iż nie zawiadomiła organów Okręgowej Izby Radców Prawnych o nabyciu uprawnień do świadczeń emerytalnych. Pierwszy raz poinformowała ona samorząd zawodowy o swoim statusie prawnym w dniu w dniu 4.03.2016 r. podczas przesłuchania w charakterze obwinionego w niniejszej sprawie. Łączna kwota należnych składek samorządowych została więc, obliczona zgodnie z obowiązującymi przepisami i nie istnieją podstawy do podważenia ich wymagalności.

Charakter sprawy wyklucza możliwość powoływania się na ewentualną nieznajomość prawa. Obwiniona jest radcą prawnym. Niezależnie od tego, czy czynnie pracuje w zawodzie, czy też nie, jest osobą posiadającą wykształcenie prawnicze, która uzyskała prawo do wykonywania zawodu radcy prawnego. Każdy radca prawny zobowiązany jest przestrzegać przepisów regulujących wykonywanie zawodu radcy prawnego, w tym, przede wszystkim Kodeksu Etyki Radcy Prawnego. W tym stanie rzeczy, nie można uznać, że nieznajomość regulacji samorządowych oraz nieświadomość braku przesłanek do zwolnienia z obowiązku opłacania należnych składek obwinionej są usprawiedliwione.

W związku z powyższym, w ocenie Sądu, działanie radcy prawnego było zawinione, a co za tym idzie podlega on odpowiedzialności dyscyplinarnej.

W zakresie wymiaru kary za przewinienie dyscyplinarne, sąd, biorąc pod uwagę całokształt okoliczności sprawy oraz sytuację obwinionej, uznał, iż karą, która pozwoli zrealizować cele zapobiegawcze i wychowawcze, które ma osiągnąć względem obwinionej będzie zgodnie z art. 65 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (t.j.: Dz.U. z 2016 r. poz. 233 ze zm.) kara zawieszenia prawa wykonywania zawodu radcy prawnego przez ██████████ na okres 1 roku.

W myśl art. 65 ust 2b ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych Sąd w niniejszej sprawie zobligowany był, wobec orzeczenia kary zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego, orzec dodatkowo zakaz wykonywania patronatu na okres minimum lat dwóch .

Zgodnie z art. 65 ust. 1 ustawy o radcach prawnych, karami dyscyplinarnymi wobec radcy prawnego są upomnienie, nagana, kara pieniężna, zawieszenie prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego na czas od trzech miesięcy do pięciu lat oraz pozbawienie prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego.

W pierwszej kolejności, sąd uznał, iż przy wyborze najodpowiedniejszej kary dyscyplinarnej za popełnione przewinienie, na uwzględnienie zasługiwały zarówno okoliczności popełnienia czynu, sytuacja obwinionej, jak również jej wyjaśnienia składane w toku postępowania przed Zastępcą Rzecznika Dyscyplinarnego OIRP ██████████

Biorąc pod uwagę długotrwały charakter przewinienia oraz wysokość łącznej kwoty zaległych należności składkowych, w ocenie sądu najłżejsze spośród kar dyscyplinarnych, jakimi są kara upomnienia oraz nagany, nie wypełniłyby wszystkich funkcji, jakie przypisywane są instytucji kary. Podkreślić należy, że każdorazowe nieterminowe opłacanie składek samorządowych, stanowi naruszenie obowiązków nałożonych ustawowo na radcę prawnego. W przedmiotowej sprawie doszło do długotrwałego uchylania się od uiszczania należności na rzecz Izby w okresie pomiędzy 2009 r. a 2015 r. Zarzucany obwinionej czyn nie opierał się na jednorazowym nieterminowym uiszczeniu składek, wynikającym z niedbalstwa czy roztargnienia, a na ciągłym niedopełnianiu ciężącego na nim obowiązku, które doprowadziło do zadłużenia w znaczącej kwocie ponad 5 tysięcy złotych. W przedmiotowej sprawie, zważając na całokształt okoliczności sprawy, sąd uznał więc, za celowe zastosowanie orzeczonej kary.

Sytuacja majątkowa oraz charakter przewinienia dyscyplinarnego, wskazują na niecelowość wymierzenia obwinionej kary pieniężnej. Obowiązek uiszczenia zaległych składek samorządowych w łącznej kwocie ponad 5 tysięcy złotych samo w sobie stanowi znaczne jednorazowe obciążenie finansowe, a sytuacja majątkowa obwinionej, która obecnie jest emerytem, uzasadniają niezastosowanie kary pieniężnej w przedmiotowej sprawie.

Ze względu na powyższe, należało orzec jak w sentencji.

Orzeczenie o kosztach postępowania oparto o art. 70⁶ ust. 2 ustawy o radcach prawnych mając na względzie, iż wydane zostało orzeczenie o ukaraniu.

Pouczenie: Zgodnie z art. 70⁴ ust. 4 ustawy o radcach prawnych od niniejszego orzeczenia przysługuje odwołanie stronom oraz Ministrowi Sprawiedliwości w terminie 14 dni od dnia doręczenia odpisu niniejszego orzeczenia wraz z uzasadnieniem oraz pouczeniem o terminie i sposobie wniesienia odwołania.

